

ara **criatures**

Jugar per
aprendre
**Jugar per
créixer**

**Suplement
especial**

24 pàgines amb tot
el que heu de saber
sobre el joc i amb mil
i una propostes
per regalar

**EVERY
SUNDAY
8 PAGES
IN CATALAN
AND ENGLISH**

**CADA
DIUMENGE
8 PÀGINES
EN CATALÀ
I ANGLÈS**

Estils musicals: pop, rock i 'reggae'
Som el que mengem: els cítrics

També Un nou capítol de Siniamon
Also A brand new chapter of Siniamon

MANOLO GARCÍA

like a rolling stone

La nina, la pilota, el cotxe. **Són tres de les joguines que perduren al llarg del temps, com els jocs de taula.** És així perquè, a banda de divertir, ajuden al desenvolupament físic, psíquic, afectiu o social de la criatura. Us presentem una selecció de joguines tenint en compte l'aprenentatge que aporten

Jugo... i aprenc

Joguines, edat i aprenentatge de la canalla

TRINITAT GILBERT

Si juguen, aprenen. Si quan acaben l'escola les criatures tenen una estona per jugar, pairan tot el que han après a classe, perquè la millor manera d'assimilar els coneixements és jugant. Per això, "la prioritat sempre és jugar i no les activitats extraescolars", afirma Imma Marín, directora de Marinva (www.marinva.es). Després d'una jornada escolar, "no poden fer dues o tres hores més d'anglès o de repàs, perquè no tindran temps per jugar, que és quan s'assenta tot el que s'ha après durant el dia", repeteix Marín. Una altra història, assenyala l'experta de joc i educació,

és que les extraescolars no siguin imposades i que, a més, siguin lúdiques de mena. "Una extraescolar de futbol, de patinatge o de qualsevol altra activitat lúdica serviria com a moment necessari per al creixement de la criatura", afirma.

Per aquest motiu, molts professors han incorporat el joc a l'aula com a estratègia d'ensenyament, perquè la neurociència ha demostrat que l'aprenentatge mai no és passiu. "Esclar que s'aprèn abans i millor si es fa de manera activa, i no de manera passiva, que voldria dir estar assegut, escoltant, prenent notes i entendre-ho tot de cop". Així, per exemple, hi ha professors d'idiomes que fan servir pilotes a l'aula

per anar-les passant d'un alumne a l'altre, perquè quan l'agafin diguin els noms dels colors. O fan jocs de memòria sobre camps semàntics (com el joc de rotllana del Pare Carbasser) per aguditzar la memòria, com ara dir i repetir paraules sobre un tema escollit. Si un alumne comença dient el nom *pera*, el següent haurà de dir *pera* i afegir-hi una altra fruita. I així anar passant un per un. Perd qui no recorda els noms de totes les fruites dites anteriorment a ell.

A l'hora de fixar-se en quina joguina triar per als

'La casa del Mic'
A PARTIR DELS 3 ANYS
A quina criatura no li agrada tenir el seu propi refugi? Una de les novetats d'aquest any és la caseta del Mic, el simpàtic personatge del Club Super3. Una casa de fàcil muntatge, preparada per a les criatures a partir de 3 anys, que té porta i finestres

fills o els nebots, Imma Marín afirma que tan important és una pilota com una nina o un joc de construcció. I tant se val que sigui per a un nen o per a una nena. Tots els jocs apor-

ten elements de quatre de les àrees amb les quals han de créixer els infants: física (saltar, córrer, bellugar-se), psíquica (pensar, expressar-se), afectiva (sentiments i la seva expressió) i social.

I, curiosament, "les joguines educatives, que ensenyen un aprenentatge escolar, no són les més importants", creu Marín. I, si no, "fixem-nos en les joguines que han perdurat al llarg dels anys". La nina, la pilota, la baldufa, els jocs de taula. "Són els jocs que han connectat amb alguna de les quatre àrees de coneixement

que necessita una persona per créixer". Per tant, de vegades, la millor tria és la més senzilla, aquella en què el que predomina és la diversió.

Justament l'Adrià Caba, de 2 anys i mig, juga amb les joguines més clàssiques, les de sempre, però té una predilecció marcada pels cotxes, els camions i els trenets. Per tot el que tingui rodes i impliqui moviment. Sempre porta cotxets petits a les butxaques i qualsevol moment i qualsevol lloc són bons per fer-los servir. No són joguines especialment educatives, però mentre hi juga, es pot comprovar com deixa anar la imaginació acompanyant els cotxes per mil i un camins i superant mil i un obstacles. —

Una guia per triar en funció de l'edat

Entre 0 i 6 mesos

— Els professionals de Barruguet (www.barruguet.com), Oldteddys (www.oldteddys.com) i Stocksdidactic (www.stocksdidactic.com) ens ajuden a fer una tria d'idees de joguines per regalar en funció de l'edat de la criatura. Per als primers mesos de vida els objectes estrella són els tradicionals sonalls, sonalls mossegadors, mantes de descobriment, "que són sensorials per estimular els sentits", com explica Yvonne Manzano, de la botiga Barruguet. També els anomenats *dudus*, peluixos suaus, i els ninos que cada cop que els toquen fan sorolls.

Entre 6 mesos i 1 any

— És l'etapa de la psicomotricitat fina, per tant, jocs com els encaixos són ideals. També els jocs de reconeixement de colors i de formes (Hape i Educo són dues de les cases de referència). També els jocs de magnetisme o els jocs per al bany, en què hi ha mil i una propostes suggerents. Els colors per pintar les rajoles, que s'esborren amb l'aigua, o les peces de goma que s'hi enganxen i conformen granges, escoles. Tal com explica Yvonne Manzano, de Barruguet,

JOC D'AIGUA DE TASSES. Les tasses tenen foradets per on caurà l'aigua i l'aneguet sura. PREU: 13,40 €

"amb aquests jocs, com els instruments de música per a l'aigua, l'estona de la banyera es converteix en un temps més de joc".

Entre 1 i 3 anys

— És l'edat dels jocs manuals, perquè compaginen la destresa i habilitat més les ganes de fer activitats de

manera autònoma. Una de les novetats d'aquest any és el joc de construcció El Nan Casteller (elnan.cat), amb 40 peces de fusta, que reproduïx 37 castellers, 2 acotxadors i 1 enxaneta, que, gràcies als angles rectes i a l'estabilitat, fan que es puguin apilar i encaixar. Altres propostes són els balancins, els tricicles, els carrets que són jocs de construcció alhora, les motos (de fusta, com

les que proposa Barruguet, que són ergonòmiques, perquè està pensat perquè les lumbars no pateixin els sotracos quan s'hi corre) o bé els caminadors. David Nuri, director de màrqueting de Stocksdidactic, explica que "la joguina que té més èxit en aquesta franja d'edat és la de fruites fetes de fusta amb peces enganxades amb velcro, i que s'acompanyen amb una safata i un ganivet per anar-les tallant".

EL NAN CASTELLER d'Essential Minds. PREU: 39,95 €

CAPA DE DRAC de Barruguet. PREU: 26,55 €

CAIXA DE FORMES de Barruguet. PREU: 16,10 €

APILABLES DE COLORS per crear un arc de Sant Martí amb les peces de diferents colors i diferents mides (de Barruguet). PREU: 18,90 €

FLAP VERMELL. Un caminador de passeig. PREU: 125 €

Mr. Potato

A PARTIR DELS 3 ANYS

Tot un clàssic que fa 60 anys i que té el rècord d'unitats venudes, amb més de 100 milions en 50 països. Una joguina ideal per desenvolupar la psicomotricitat i la imaginació de les criatures que poden anar canviant l'aspecte del Sr. Patata

Entre 3 i 5 anys

És l'edat en què es produeix l'explosió del joc simbòlic. A partir dels 3 anys, les criatures comencen a ser conscients de què vol dir disfressar-se, per això les disfresses són una bona

proposta. També les cases de nines, les pissarres per fer de professors d'escola o els bancs de treball (per picar amb martells, per descarregar) seran garantia d'èxit. Segons explica Yvonne Manzano, de Barruguet, entre els 3 i els 5 anys és una edat en què nens i

nenes juguen a tot. Tant se val que un nen jugui amb una nina o que un nena jugui amb un camió o un cotxe. "Potser a partir dels 4 anys sí que ens trobem que els nens, especialment, ja tenen molt clar que no volen jugar a nines", explica la Yvonne.

VESTIT BELLA DORMENT. PREU: 37,60 €**VESTIT DE PRINCESA I MÀSCARA.** PREU: 51,05 €**CASA DE NINES.** 258,50 €**CASETA DE FUSTA AMB DUES PLANTES I GOLFES.** Té 5 habitacions, finestres i porta. L'obertura és de llibre i la teulada obra cap a dalt. PREU: 51,05 €**CUINA BLANCA.** PREU: 110,15 €**NEVERA.** PREU: 105 €**Entre 4 i 7 anys**

Els jocs de sociabilització o d'imitació del món són els preferits en aquesta etapa. Els bressols, els armaris, les trones de joguina, els canviadors, els vestidors, el supermercat, la floristeria, la boutique, el quiosc, la cuineta, l'escola, els forns de pa.

Com a novetat, Barruguet presenta Punteria Pirata, que està compost per la disfressa de pirata de l'oest (fàcil de posar, talla única) i una ballesta que no dis-

para, sinó que és un pa amb una ventosa. En aquesta mateixa etapa, la novetat de Barruguet també és l'armari de disfresses, per tenir-les ben endreçades i a l'abast. I el moble de cupcakes (magdalenes), amb els complementos i el llibre de receptes. La ciutat, la peixateria, el forn i el miniatu, que vol imitar les antigues casetes de fusta que es penjaven a la paret i endreçaven les joguines petites. "És un joc que fomenta l'ordre i la cura per les joguines".

Per la seva banda, Iolanda Zapata, d'Oldteddys Company (www.oldteddys.com), distribuïdora de joguines, recomana els jocs de la taula de la marca alemanya Habba (www.habba.de), que tenen propostes fins i tot per a criatures a partir de 2 anys. Són jocs de partides curtes, que ensenyen a respectar el

torn, a més d'aprendre la cooperació perquè no és competitiu.

Per als més grans, també hi ha jocs d'estratègia, com els *Vikings ferotges*, que és d'estratègia i apostes, i *La dansa de l'ou*, que agrada a petits i grans per l'habilitat que cal demostrar. I una proposta més, el joc *Ducats dels pirates*, d'estratègia i sort.

PEIXATERIA. PREU: 220€**ARMARI DE DISFRESSES.** PREU: 120 €**MINIATUR.** PREU: 98€

www.lacasetadelarbre.cat

la caseta de l'arbre
ecologia en família

assessorament en portanadons ergonòmics/productes ecològics i artesans/mediació de la lectura/contacontes/botiga on-line...

A partir de 8 anys

Una recomanació són els jocs de la casa Hape, una línia ecològica que proposa manualitats per fer una estació meteorològica, per fer titelles o collarets de paper amb papers reciclats.

Dintre de les joguines ecològiques, Hape també proposa cotxes de fusta

de bambú, de plantació pròpia i amb *packaging* ecològic també, que és una proposta per a totes les edats per la innovació de la joguina.

Per a aquesta franja d'edat la casa Habba també proposa jocs de coneixement, com Els Països del Món, Els Pirates Matemàtics i El 3x4

plas! (aquest últim és molt útil per fer una repassada a les taules de multiplicar).

Per la seva banda, la companyia Stocksdidactic recomana per a aquesta edat els jocs per aprendre conceptes de ciència o biologia, com ara la capsa d'experiments de volcans.

ECO PAPER RECICLAT. Per aprendre a fer paper reutilitzant-ne d'antic.

PREU: 9,85 €

ECO MONSTER PLASTIC. Un joc que permet transformar les ampolles i les llaunes buides en divertits robots sobre rodes. PREU 9,85 €

Tetris Blocks

A PARTIR DELS 5 ANYS

Els seguidors del Tetris estan d'enhorabona, perquè el mític videojoc de puzzle s'ha convertit en un joc de taula apte per a tota la família. Una novetat d'Educa per posar a prova l'agudesia visual i els reflexos de grans i petits

Joguines en xifres

10%

Segons l'Associació Espanyola de Fabricants de Joguines, la venda de jocs aquest any patirà una caiguda del 10%.

960

Tenint en compte el descens, es calcula que el sector vendrà per un valor aproximat de 960 milions d'euros.

400

Per contra, s'espera que les exportacions de joguines fabricades a Espanya superin els 400 milions d'euros, amb un creixement d'entre el 8% i el 10% respecte a les xifres assolides el 2011.

Jocs que passen d'avis a néts

Hi ha jocs que han desaparegut, però n'hi ha que es mantenen i que passen d'avis a néts. És el cas dels escacs, que tenen més de mil anys de vida, i 400 amb el format actual (amb la dama poderosa), explica Oriol Comas i Coma (www.comas-coma.com/cat), col·leccionista de jocs de taula i expert en jocs. També ho és del parxís, que va néixer a l'Índia fa 400 anys i va entrar a Occident el 1860. O el joc de l'oca, que té 300 anys.

El Monopoly també arriba ja als 70 anys de vida, i va ser el primer a inventar les targetes de la sort, que molts altres jocs han incorporat després. "El Monopoly és un joc d'especulació immobiliària, agressiu, que anirà quedant relegat pel Catan, que té 15 anys d'existència, però que converteix l'especulació en negociació", explica l'Oriol.

El Backgammon, amb 2.000 anys d'existència, el dòmino i les cartes són altres jocs que suporten de meravella el pas del temps. Curiosament, el joc de les cartes, un invent xinès, va entrar a Europa per Barcelona. Oriol Comas i Coma assegura que els jocs estan vivint un moment dolç actualment, perquè la crisi els ha situat damunt de la taula. "Hi ha un renaixement de la creativitat, s'hi juga més perquè permet passar tardes senceres a cost zero".

Per a més informació

Festival de Jocs de Taula Dau Barcelona (www.totsobredaubarcelona.info), al carrer de Sant Adrià, 20. De 10 del matí a vuit del vespre, sense interrupció i entrada lliure. Hi ha jocs per a grans i petits, tradicionals i contemporanis, amb els autors dels jocs que ensenyen les seves creacions.

Per trobar joguines en català: www.jocsijoguines.cat

Aquesta pàgina web conté un apartat amb l'explicació de per què és important que les criatures juguin en el seu idioma, en aquest cas el català: "A través del joc els infants es relacionen i coneixen tot allò que els envolta".

Per saber quina és la joguina adequada segons l'edat de la criatura: www.marinva.es i també www.aciartaestanavidad.com

TRADICIÓ. Els jocs de fusta guanyen mercat.

“L’infant gaudirà plenament d’esbarjo i de jocs, que hauran d’estar orientats a les finalitats perseguides per l’educació”

Declaració dels Drets de l’Infant. Nacions Unides, 1959

Els beneficis socials del joc

Dret dels infants, deure dels pares

MÒNICA LÓPEZ FERRADO

FOTO: GETTY IMAGES

Al menjador de casa de la Lluna, que té tres anys, fa dies que hi navega un vaixell pirata. En realitat, és la banyera on la seva mare la rentava quan era un nadó. L’hi havien deixat a un amic i quan els hi va tornar a ella li va aparèixer davant dels ulls la millor de les aventures. Hi ha enrolat els seus ninos preferits, als quals ha posat un improvisat pegat de pirata a l’ull: un gomet dels que fa servir a l’escola per als treballs manuals. El telescopi és un tub de paper de vàter, esclar. Un clàssic. Els pares de la Lluna, el Marc i la Dolors, estan al·lucinat: tantes joguines que té i ara resulta que la vella banyera és la més fascinant.

A les criatures jugar els és innat i saben treure jocs de cada cosa. És en el nostre ADN, ja que, per al nostre desenvolupament, jugar és gairebé tan necessari com menjar. De fet, la convenció sobre els drets dels infants de l’ONU reconeix el dret a jugar com a fonamental. Jugar és una font inesgotable de plaer, alegria, descobriments, repte i satisfacció, que permet un creixement equilibrat del cos, la intel·ligència, l’afectivitat i la sociabilitat, explica el manifest del Dia Internacional del Joc impulsat per l’Associació Internacional pel Dret al Joc (IPA) i l’Associació de

RUTINES. Fins i tot l’hora del bany pot ser una oportunitat per estimular la creativitat amb el joc.

Ludoteques, Ludotecaris i Ludotecàries de Catalunya (AtZar). Un nen que juga és un nen sa.

Salut física i mental

Dilluns, dimecres i divendres, piscina. Dimarts i dijous, música. A l’agenda de molts nens no hi ha espai per jugar. Sovint, molts pares donen més protagonisme a la formació acadèmica i a altres activitats extraescolars que al temps per jugar, quan, en realitat, el joc és bàsic per al desenvolupament intel·lectual. És una situació freqüent, fins al punt que fins i tot l’Acadèmia Americana de Pediatria compta amb un document adreçat als pediatres en què se’ls demana que des de les consultes procurin incentivar que els pares deixin als nens espai per a l’oci.

Jugar és innat en les criatures i, per tant, troben jocs arreu i amb qualsevol cosa

Els experts vinculen les competències emocionals i socials amb l’alta activitat lúdica

“Els nens que no juguen prou no adquireixen competències emocionals i socials”, afirma Petra María Pérez Alonso-Geta, catedrática d’antropologia de l’educació a l’Institut de Creativitat i Innovació Educativa de la Universitat de València.

Aquesta investigadora ha fet estudis en què ha comparat el desenvolupament de nens que juguen poc i nens que juguen molt. Jugar és un antídoto contra la depressió, l’aïllament i la intolerància. Els que juguen més també exerciten les seves habilitats cognitives i reneixen més a l’escola. A través del joc, els nens s’apropien del món, entenen les regles que el governen, poden arribar a creure en ells mateixos i entendre els altres. “Totes les cries, des dels lleons fins a nosaltres, juguem des de ben petits perquè té una funció social i perquè contribueix al desenvolupament físic”, explica Pérez Alonso-Geta. “Quan ets petit, per sobreviure en el teu entorn has d’adquirir les formes de conducta del món social. En el joc de representació les criatures sempre imiten. Quan una mare renya un nen, ell va i renya igual als seus ninos”, afegeix l’especialista.

D’altra banda, no hi ha dubte que jugar és un exercici físic excel·lent. Els nens necessiten córrer, saltar, anar amb bicicleta o enfil·lar-se per

potenciar la seva psicomotricitat. A més, la prevalença del sobrepès és superior en els nens que no juguen, que passen massa hores asseguts, sovint veient la televisió. Tres de cada deu nens pateixen obesitat, segons dades de la Fundació Thao. A més de la dieta, la falta d’hores de joc també hi influeix.

Habilitats socials

Jugar a la corda i haver d’esperar el torn. Pensar bé on amagar-te perquè no et trobin. Haver de renunciar al teu joc preferit perquè els altres volen fer una altra cosa. Perdre jugant a bales. El joc permet viure situacions amb les quals s’aprèn sobre la vida mateixa. “A tolerar la frustració, a dilatar la gratificació, a saber esperar-te per obtenir el que vols, a negociar amb els altres perquè no sempre es farà el que vols, a auto-

‘Recicla i guanya’

A PARTIR DELS 6 ANYS

Amb la idea d’educar en la sostenibilitat i l’aprofitament de les deixalles, Abacus Cooperativa ha desenvolupat divertits jocs de recorregut que ajuden a familiaritzar les criatures amb el món del reciclatge

BENEFICIS. El joc ensenya moltes coses, sobretot quan es fa en grup, i a més ajuda a garantir una salut física i mental més bones.

controlar-te”, detalla Pérez Alonso-Geta.

Hi ha jocs de regles, que permeten aprendre moltes de les normes indispensables per anar pel món. I a prendre decisions. Jugant a pedra, paper, tisora, per exemple, cal decidir què triar i jugar-se-la. Els jocs simbòlics, com ara jugar a pares i mares, metges o nines, no només els permeten imitar i assajar amb el món dels adults, sinó també exterioritzar els seus conflictes emocionals. Mentre juguen, els nens aprenen a reconèixer i verbalitzar les seves emocions. Una nena que renya la nina o un nen que fa que es barallin els seus petits *clics* poden estar reproduint situacions que han viscut. De fet, la teràpia psicològica amb nens es fa jugant amb ells amb figuretes, convidant-los a recrear situacions de manera que acaben expressant en el joc el que un adult explicaria al psicòleg de paraula.

Coses o persones

Actualment ja no crida l'atenció que Nadal rere Nadal, la televisió s'ompli d'anuncis de joguines, d'objectes que es presenten com l'única alternativa d'oci per a les criatures, quan per elles mateixes poden crear i jugar amb objectes i amics invisibles. Va ser l'any 1955 quan als Estats Units es va obrir pas al consumisme que avui regeix el món del joc infantil. Quan es va donar el tret de sortida al concepte “jugar amb coses” en

CRÉIXER. Mentre juguen, les criatures aprenen a reconèixer i verbalitzar les seves emocions.

lloc de “jugar entre nosaltres”. Aquell any es va començar a emetre a la televisió dels Estats Units el primer xou exclusivament infantil, *The Mickey Mouse Club*, i l'empresa Mattel, que va ser un dels seus patrocinadors, va aprofitar el programa per incloure anuncis durant les festes de Nadal. Però les joguines, tot i ser una eina, no són indispensables. No cal perdre de vista la imatge del nen a qui han regalat un munt de joguines i s'acaba divertint amb les caixes buides.

Jugar també aguditza la creativitat i el fet d'haver-se d'explicar els permet desenvolupar millor el llenguatge. “Com més aprenen és quan se'ls deixa sols en un espai sense perills i que es muntin la seva pròpia història”, apunta Pérez Alonso-Geta. El joc lliure, sense regles, en espais oberts, estimula la imaginació. Els permet convertir un arbre en una casa o un grapat de sorra i aigua en un pastís per a una festa. No cal perdre de vista que la falta d'espais a l'aire lliure adients fa impossible que molts nens puguin deixar-se anar amb aquest tipus de joc.

Jugar sol també enriqueix, però és una opció

més. La intimitat entre el nen i un objecte pot fer que es plantegi preguntes per ell mateix, que es concentri i es relaxi. Però mai pot substituir tot allò de més que també aporta jugar amb altres nens. “Aprendre normes és un procés democràtic, cal fer-ho amb iguals de la mateixa edat”, diu Pérez Alonso-Geta. “Un videojoc, per exemple, mai pot plantejar els reptes i la necessitat d'aplicar les habilitats cognitives que cal quan es juga amb altres nens”, afegeix.

El joc entre pares i fills tampoc pot substituir el que aporta jugar amb altres nens, però és necessari perquè enforteix els lligams familiars. Els especialistes recomanen que cada dia els pares dediquin una estoneta a jugar amb els seus fills. Tenir temps per compartir és el millor regal que els pares poden fer als fills. Fins i tot haurien d'estar amb ells a l'hora de decidir quines joguines comprar o demanar als Reis. Cal ensenyar-los a donar valor a les joguines. Per això cal aconseguir que les desitgin, que aprenguin a esperar la seva arribada i que raonin perquè volen una cosa i no una altra. —

Un llibre de Coco Books que fomenta la creativitat convidant les criatures a pintar unes il·lustracions que homenatgen la moda de tots els temps i llocs del món

-On són els meus papers?
Nadal 2012-13 Activitat familiar

Acompanyeu els més joves de casa a conèixer l'escriptor de Palafrugell.

Fundació Josep Pla
Carrer Nou, 51 Palafrugell
www.fundaciojoseppla.cat

· Diumenge, 23 de desembre a les 11:00
· Divendres, 28 de desembre a les 17:30
· Divendres, 9 de gener a les 17:30

A partir de 3 anys: 2,00 € mainada i 3,00 € adults

Reserva prèvia: 972305577 info@fundaciojoseppla.cat

© Plàzin Bayés

10 motius per jugar

Els beneficis del joc

- 1 Desperta la curiositat, el motor de l'aprenentatge. Qui no és curiós no aprèn.
- 2 Permet relacionar la satisfacció i el fet de passar-s'ho bé amb l'acceptació de reptes i relacions socials.
- 3 Implica acceptar reptes i, per tant, fomenta l'instint de superació.
- 4 Contribueix a crear confiança en un mateix, a l'autoconeixement i a millorar l'autoestima.
- 5 Quan es juga cal prendre decisions. És una manera natural, delimitada i protegida d'assajar la futura vida adulta.
- 6 Crea defenses contra la frustració. No sempre es guanya i cal aprendre a acceptar les derrotes.
- 7 Ajuda a acceptar les pautes de convivència i a interioritzar-les.
- 8 Permet als infants expressar i treure enfora sentiments que els preocupen i els poden neguitejar.
- 9 Socialitza. Cal escoltar els altres, expressar-se, compartir i negociar davant els conflictes.
- 10 Desenvolupa el llenguatge. Mentre juguen, els nens xerren molt, fins i tot quan estan sols. Així enriqueixen el vocabulari i aprenen a posar paraules a les imatges. (Font: Marinva)

Bones condicions de joc

Com aconseguir-les

- 1 Interessar-nos per les seves aficions i compartir-les amb ells.
- 2 Acompanyar el joc.
- 3 Crear un clima càlid i tendre.
- 4 Afavorir el sentiment de confiança.
- 5 Reconèixer i apreciar els sentiments que s'expressen en el joc.
- 6 Ajudar-los a fer més reals les seves fantasies.
- 7 Permetre les joguines fortuïtes, estimular les joguines inventades i seleccionar les que comprem.
- 8 Tenir cura de la salut i el manteniment de les joguines: ordenar-les, cuidar-les, netejar-les.
- 9 Dedicar-los temps. Buscar complicitats.
- 10 Facilitar espais i temps per jugar, companys amb qui fer-ho i joguines segures amb les quals jugar. (Font: IPA/AtZar)

'Liga, el juego'

A PARTIR DELS 10 ANYS

Per a la canalla que frisa per tot el que té a veure amb el món del futbol i la Liga, un joc de Borrás que els permetrà fer d'entrenador, fitxar i cedir jugadors, establir sistemes de joc... per convertir-se en el mànager del millor equip del món. Tot des de la taula de casa

Famílies... parlem-ne

M. Jesús Comellas

Fas cara de cansada!

Aquesta frase tan senzilla és molt freqüent quan veiem la cara d'alguna persona que reflecteix el cansament del dia, sigui la de la mare, el pare, l'àvia o l'avi o la de la criatura. Però pràcticament només la diuen les persones adultes i rarament es pot sentir en boca de les criatures si no és per referir-se al propi cansament: "Ja no puc més". La qüestió és si som capaços de crear un espai que ensenyi als nens a saber mirar, perquè puguin entendre el perquè d'aquesta frase més enllà d'aquella veu adulta que no para de repetir frases com "Les criatures donen molta feina", "Endreça que ja no puc més" o "Sempre ho he de fer jo".

Segurament seria interessant afavorir un canvi de perspectiva i donar peu a despertar en les criatures l'interès d'observar per veure què passa al voltant. Qui hi ha, què passa, què es fa i sobretot què cal fer. Tot plegat per donar la possibilitat de participar –i no de manera excepcional– en el dia a dia malgrat el cansament. És cert que no és fàcil, especialment en edats molt primerenques i, a més, cal acompanyar aquest aprenentatge tot ensenyant a mirar les persones: "Has vist que l'àvia camina a poc a poc? Segurament està cansada"; "Has vist que la mare quan ha arribat a casa necessitava seure una mica?"; "Segurament el pare deu estar cansat després de fer..." i altres petits comentaris que tenen un final diferent: "Podem fer-ho nosaltres", "Si ens afanyem, quan arribin cansats ja estarà fet" i altres petites decisions que comporten aquesta actitud d'estar a casa.

Llavors sí que podrem sentir la veueta que, amb tendresa, sensibilitat i capacitat d'observació, sap expressar què veu. No es tracta només de fer una demanda o exigir que les criatures assumeixin una responsabilitat que no tenen (endreçar o col·laborar) només per disminuir el cansament, sinó d'afavorir l'aprenentatge de posar-se en el lloc de les altres persones. Així, probablement podríem diluir aquells comentaris tan habituals que asseguren que les criatures d'avui dia són egoistes, només exigeixen i no participen en el dia a dia. I és que no hem d'oblidar que, en definitiva, responen i actuen per allò que se'ls deixa fer. Res ve donat de naixement, i menys aquestes situacions, aquestes respostes i aquesta implicació. Només les aprendran fent-les i entenent els motius pels quals es fan. Més empatia i menys rivalitat.

Maria Jesús Comellas és doctora en psicologia i pedagoga

En família

Carlos González

La Lluna i els parts

He conegut uns quants professionals sanitaris convençuts que els dies de lluna plena hi ha més parts. Ho saben per experiència personal, ho han vist amb els seus propis ulls, repetidament, en llargues nits de guàrdia a la maternitat. Molts professionals, als Estats Units i en diversos països europeus, tenen la mateixa convicció.

No hi ha cosa més fàcil de comprovar. Només cal comparar les estadístiques dels parts amb un calendari. S'ha fet, repetidament. No hi ha relació. Els partidaris d'aquesta teoria citen sovint un estudi francès (Guillon, 1986) que trobava una petita relació entre sis milions de naixements. Obliden dir, però, que aquell estudi va trobar precisament menys parts en la lluna plena i més parts a la lluna nova (quan no es veu la Lluna). I que la diferència era molt petita, 2.322 contra 2.315 parts al dia. Impossibles d'apreciar a simple vista en una nit de guàrdia al teu hospital. Una dotzena més d'estudis, als EUA, Itàlia, l'Índia, Moçambic... no hi han trobat cap diferència. El més gran no l'han fet metges, sinó un astrònom, Dan Caton, sobre 45 milions de naixements als Estats Units. Res de res.

I aleshores, ¿com és possible que tants professionals estiguin segurs que els dies de lluna plena hi ha, no un petit increment, sinó pràcticament el doble o el triple de parts? Això ens obre una porta sobre el funcionament de la ment humana i la gènesi de les supersticions, els estereotips i els prejudicis. Imagini una nit a l'hospital. Habitualment hi ha un naixement cada dues hores, però aquesta vegada han arribat cinc dones de part pràcticament alhora. Algú diu "Avui tindrem feina, deu ser la lluna plena". ¿Creu que algú obrirà la finestra o sortirà al carrer per comprovar com està la lluna? Dos metges, dues llevadores i cinc estudiants han sentit el comentari i el recordaran tota la vida. És una prova, encara que ningú hagi vist la Lluna. (I si algú la veïés, esclar, pot coincidir; un de cada quatre dies són de lluna plena).

Imagini's ara un altre hospital. Algú mira per la finestra i fa el comentari "Hi ha lluna plena, avui tindrem feina". Però la feina és l'hàbitual, o potser menys. Algú farà el comentari "És estrany, tants pocs parts, amb lluna plena", i tots els que ho sentin ho recordaran no com una refutació, sinó com una confirmació del mite. Un altre dia, en una nit sense lluna, sis parts seguits: "Quina feinada, ni que hi hagués lluna plena!" També és una prova. Quan creiem una cosa, tot, exemples, casos, coincidències i excepcions, tendeix a confirmar la nostra creença. En medicina, en religió, en política, en tot.

Carlos González és doctor en pediatria

Juguen, els adolescents?

Dels cotxes i les nines als **videojocs**. Els joves substitueixen els jocs tradicionals pels electrònics

AINHOA BOIX

FOTO: HOMOLUDICUS VALÈNCIA

Són les 16.30 h d'un divendres. Falta, exactament, mitja hora perquè HomoLudicus València obri les portes i el mateix temps perquè joves de diferents edats i punts de la ciutat comencin a deixar-se caure per degoteig en aquesta botiga de jocs de taula que pren el nom i la filosofia d'HomoLudicus, una editorial d'Eurogames i ludoteca amb seu a Granollers. Juanma Costa, el responsable de coordinació de projectes d'aquest establiment i un dels encarregats d'atendre les persones que s'hi acosten, no disposa de dades exactes sobre el nombre d'adolescents que hi entren diàriament, però sí d'una certesa: els joves de 12 a 18 anys, la majoria nois, són una part importantíssima de la clientela d'HomoLudicus. Segons ens diu, els més grans, que tenen més de 16 anys, solen decantar-se per jocs de més component estratègic i de complexitat, amb un ingredient educatiu i de gestió de recursos important, com poden ser *Carcassonne* i *Colonos de Catán* i que, fins i tot, poden reproduir

partides de rol com *Arkham Horror*. Els més joves, d'edats compreses entre els 12 i els 16 anys, opten per jocs més senzills, amb una dinàmica que es pot assimilar en només 4 o 5 minuts i que, per tant, es poden controlar al moment i permeten que un jugador novell s'integri fàcilment en la partida i pugui, fins i tot, sortir-ne vencedor.

Jugar amb els amics

“Per la temàtica i per l'edat que tenen, els menors de 16 anys solen jugar amb amics i ho solen fer a jocs que precisen més interacció. Viuen una etapa en què els agrada competir i, per això, busquen jocs

A partir dels 16 anys trien estratègia i complexitat; abans, amics i interacció

El 72% dels joves juguen a videojocs i el 62% ho fan unes 5 hores a la setmana

'Víctor i els follets'

A PARTIR DELS 11 ANYS

Amb el seu humor habitual, Maite Carranza es torna a posar a la pell d'un adolescent, el Víctor Iubacuto, que es planteja un canvi de vida. S'ha acabat que els seus pares el vegin com un mandrós i un pelut

com el *Jungle speed*, en què guanya qui es desfà primer de totes les seves cartes i aconsegueix el Tòtem, o *Bang* i *King of Tokyo*, en els quals cada jugador adopta un rol i té com a objectiu eliminar el contrari”, indica Costa, que, malgrat parlar de l'èxit d'aquests títols, no dubta a qualificar els jocs de taula, cartes i habilitat de minoritaris pel que fa als videojocs, que són els jocs estrella entre els adolescents.

Videojocs, els preferits

I és que, segons comenta l'encarregat d'HomoLudicus València i confirma l'informe *Jóvenes y ocio digital*, realitzat per Daniel Aranda, Jordi Sánchez Navarro i Carlos Taberner per a la UOC l'any 2009 –un dels pocs treballs sobre noves tecnologies que pren com a mostra, exclusivament, joves del nostre país–, els nois de 12 a 18 anys són totalment multimèdia. Els telèfons mòbils, internet i els videojocs són algunes de les plataformes que, com bé indica aquest estudi, utilitzen els adolescents en el seu dia a dia i que traslladen al camp lúdic en la següent mesura: el 23,2% dels 2.054 joves enquestats utilitzen el mòbil per jugar i el 42,4% juguen a jocs electrònics a través de videoconsols, ordinadors personals o via *online*. Però hi ha dades més recents i, també, més generals. Concretament les de la *Guía para padres sobre uso seguro de videojuegos por menores* –un informe elaborat el 2010 per l'Institut Nacional de Tecnologies de la Informació (Inteco) i l'Associació Espanyola de Distribuidors i Editors de Software d'Entreteniment (aDeSe)–, que afirma que el 72% dels

ENCARA JUGUEN. A les sales d'HomoLudicus és molt habitual veure-hi grups de joves jugant plegats a jocs d'estratègia o de taula.

nens i adolescents del nostre país juguen a videojocs i que el 62% ho fan una mitjana de 5,2 hores a la setmana.

L'Héctor Z., un estudiant valencià de 16 anys, seria un d'aquests nois. No ha calculat quantes hores passa setmanalment davant de l'ordinador, però reconeix que, des de ben petit, utilitza els videojocs per entretenir-se i per desconnectar dels estudis. “Els jocs que més em solen agradar són els de rol, en els quals tens un personatge i el crees d'una determinada manera per superar una aventura. Però també m'agraden els d'acció, en els quals, després d'estar estudiant, pots alliberar una mica d'adrenalina. O els de puzzles, perquè, potser, requereixen pensar una mica més que els altres”, comenta aquest amant de literatura que reconeix haver après més coses sobre mitologia grega a través dels videojocs que gràcies a les explicacions del professor. Un sentiment que comparteix amb altres amics, amb els quals juga via *online* i intercanvia impressions i descobriments sobre aquest tema.

Alguna cosa semblant li passa a l'Alejandro López, un noi de 18 anys

que, com l'Héctor, és un apassionat dels jocs electrònics i, especialment, dels de rol. Però ell, a més de jugar per plaer, ho fa per vocació: estudia enginyeria multimèdia i el disseny i la creació de videojocs és una de les sortides professionals més atractives d'aquesta carrera, que s'ha implantat fa poc a València. Segons explica, va començar a jugar en una edat molt primerenca i ho va fer a MMORPG (Videojoc de Rol Multijugador Massiu en Línia), és a dir, jocs de rol *online* en què milers de persones poden crear el seu personatge, augmentar de nivell i experiència en funció del temps invertit en aquesta aplicació i participar en les missions o aventures que aquest format proposa sense que s'acabin mai. No obstant això, va abandonar aquesta afició aviat i es va centrar en altres jocs de rol menys invasius: “Abans jugava a jocs massius, però em vaig adonar que perdia molt temps. Ara prefereixo altres jocs en els quals no té tanta importància el creixement d'aquest personatge com la teva destresa a l'hora de dirigir-lo”, explica l'Alejandro, que no dubta a

PER A TOTS. Els nois segueixen més anys jugant amb jocs de taula o d'estratègia. Les noies també juguen però s'inclinen més per les xarxes socials.

parlar del seu gust pels jocs de rol en viu.

Als nois, doncs, els agraden els jocs d'estratègia, d'acció, d'esports, de cotxes, d'aventures o de rol i en gaudeixen tant en la seva versió electrònica com la tradicional. Però, què passa amb les noies? ¿Arriben a l'adolescència i deixen de jugar? Ni de bon tros. Elles també juguen i ho fan, com la major part dels nois de la seva edat, als videojocs. No obstant això, la temàtica escollida, el temps dedicat i, sobretot, l'edat en la qual abandonen aquest tipus de pràctiques és diferent de la dels nois. Així, segons l'informe elaborat per Inteco i aDeSe, tan sols un

18,9% de les nenes i adolescents juguen a videojocs *online*, just la meitat que els nois. Es podria dir, doncs, que mentre que els nois mostren més predisposició i control sobre aquest tipus de propostes d'oci digital, mentre que en les noies aquestes pràcti-

ques són més esporàdiques i busquen, sobretot, una jugabilitat fàcil.

Jocs més socials

Eduard Porta, encarregat de la botiga I-MAN Videojuegos de Barcelona, tertulià del programa *L'hora de l'ornitorinc* d'Abc Punto Radio i coneixedor dels hàbits de compra dels adolescents, comenta que "les noies s'inicien en aquest món a través de videojocs de plataformes com *Mario Bros* i que, a mesura que es fan més grans, es decanten per jocs més socials i continuistes, als quals poden accedir a través de Facebook, Tuenti i aplicacions mòbils".

The Sims, *SimCity* i *Farm Ville* són alguns dels jocs electrònics que menciona Porta; la Marta Damià, una valenciana de 18 anys, reconeix que hi ha jugat alguna vegada per passar l'estona. De tota manera, aquesta adolescent confessa que el que realment prefereix és el WhatsApp. Confirma, doncs, que les noies es decanten més per distreure's amb les xarxes socials. —

Cluedo

A PARTIR DELS 8 ANYS

Un dels clàssics entre els jocs de taula. Els participants han de resoldre un crim fictici fent servir la seva capacitat de deducció. S'ha comès un assassinat i s'ha de trobar l'autor, l'arma i l'habitació on va passar. Una bona estona de diversió assegurada per a tota la família

samaterra

100% cotó 100% català

www.samaterra.cat
hola@samaterra.cat // 607 28 95 40

Aquest Nadal regala Samaterres Catalanes!

De les tradicions i la cultura de la nostra terra, en fem samarretes

Algunes claus per saber triar un videojoc

Respectar les recomanacions i deixar-se aconsellar

SRDJAN SRDJANOV / GETTY

Que els videojocs són els reis de l'oci adolescent és un fet. Ho demostren treballs com la *Guia para padres sobre uso seguro de videojuegos por menores* i ho expliquen frases com la de l'estudiant Alejandro López, que, en poc més de 20 paraules, mostra el ritual d'iniciació d'un jove de 12 o 13 anys al món dels jocs electrònics: "Com que no et deixen sortir i passes molt de temps a casa, comences a jugar als videojocs i, moltes vegades, ho fas online". Per això, i com a mesura de prevenció davant de possibles conductes addictives o de temàtiques inadequades, no va malament que els pares s'involucrin, almenys al principi, en la selecció i la compra d'aquest material multimèdia. L'encarregat de la botiga I-MAN Videojuegos de Barcelona, Eduard Porta, ofereix dues

recomanacions bàsiques als progenitors. La primera passa per revisar el sistema PEGI dels jocs, és a dir, el codi que orienta l'usuari respecte a l'edat adequada per al consum del videojoc. I el segon proposa consultar el personal de l'establiment –si pot ser una botiga especialitzada– on s'efectua la compra. "Hi ha jocs recomanats per a més grans de 18 anys que, encara que els demani el nano de 15, no són adequats per a la seva edat", adverteix.

'L'univers'

A PARTIR DELS 5 ANYS

Una de les novetats de Barçanova per aquest Nadal és aquest llibre. L'univers és el gran desconegut. Un món per descobrir ple de sorpreses. Un nou títol de la col·lecció 'Conte per llegir a les fosques' per introduir els més petits en els misteris de l'univers

Internet, també per comprar

El 64% dels pares s'informen a internet abans de comprar

El 64% dels pares fan servir internet com a font d'informació sobre preus, característiques, imatges o descripció de les joguines abans de comprar-les. I el 23% d'aquests pares ja s'ha decidit per fer la compra de joguines online. Aquestes són dues de les xifres que s'extreuen de l'estudi *El rol d'internet en la compra de joguines*, el-

borat a petició de l'Associació Espanyola de Fabricants de Joguines, segons l'estudi per aconseguir introduir la compra online com a canal habitual de compra de joguines a Espanya.

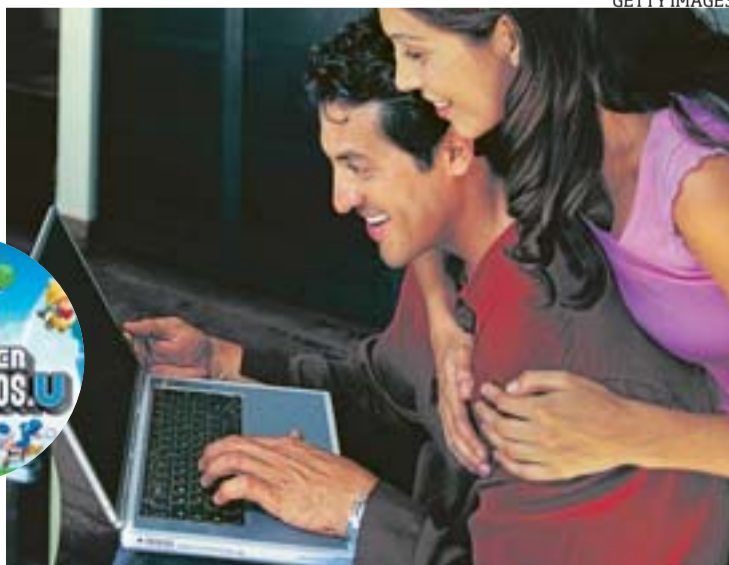
L'estudi fa una anàlisi dels motius pels quals el 77% dels pares i mares no compren joguines per internet. El 43% volen evitar despeses d'envia-

ment; el 41% prefereixen anar físicament a les botigues, passejar i veure els aparadors, i el 38% tenen reserves en relació amb la possible devolució del producte.

D'altra banda, també exposa les raons per les quals el 23% dels pares i mares, en canvi, sí que opten per aquest canal. En aquest cas, el 66% al·leguen la comoditat de

fer-ho des de casa i en qualsevol moment; el 61% consideren que hi troben més bons preus que a les botigues, gràcies a descomptes i promocions; el 40% aconseguen accedir a joguines que no troben al lloc on viuen gràcies a internet, i, finalment, el 38% valoren poder trobar-hi articles que estan esgotats a les botigues.

GETTY IMAGES

'Super Mario Bros. U'

A PARTIR DELS 3 ANYS

El joc de referència en el món dels videojocs treu una nova versió per a la consola WiiU. Un cop més, acompanyarem el Mario en un camí ple d'obstacles per poder rescatar dels dolents la princesa Peach i els seus súbdits

Fora de classe

Xavier Gual

Professors que et marquen

Tots els professors s'han fet professors perquè en algun moment de la seva vida n'han admirat algun. Jo n'he admirat uns quants, la majoria a la universitat. En destaco dos de prou coneguts, com el Joan Solà i el Sebastià Serrano. Del primer en recordo la passió per la llengua i la gramàtica, del segon el món de la comunicació no verbal i alguns consells per convertir-me en escriptor. Una vegada llicenciat, vaig fer un curs per poder impartir classes com a professor de secundària. Era una sortida natural per a un filòleg. En aquell curs vaig conèixer un professor que també em va marcar molt, l'Antoni Dalmasas. D'entrada em va sorprendre el seu to crític, sempre amb un punt d'ironia, lliscant amb un somriure sobre la finíssima línia de la correcció política. Amb un discurs diferent. Deia les coses sense embuts, i per això se'm va guanyar des del primer dia. També demostrava que s'estimava la professió com pocs. Exigia amargament que als docents se'ls havia de permetre ensenyar. Segons ell, els successius sistemes educatius estaven cada vegada més farcits de superficialitats i interferències. Defensor, per tant, de les proscrites classes magistrals i demolidor amb la llavors recent implantació de la Logse, Dalmasas assenyalava que part del desgavell era provocat per la irrupció als centres dels psicopedagogs, que promovien la mediocritat com a excusa per donar a tots els alumnes les mateixes possibilitats.

Caos a les aules

També assenyalava amb el dit els diferents responsables polítics que han anat passant, ideòlegs del que ell anomena la "deformació" de la cultura. En aquest sentit recomano el llibre que acaba de publicar amb el demolidor títol de *Caos a les aules*, on, a punt de jubilar-se i deixant-nos el relleu als professors més joves, posa en ordre tot el que ell considera un desgavell i un cúmul de despropòsits per acabar, amb premeditació malèvola, amb l'ensenyament públic de qualitat. Al llibre deixa ben retratats alumnes, professors, pares i polítics. En més o menys grau tots han contribuït al caos actual en què el més important és semblar més que no pas ser o saber. Vist com a professional de la docència, comparteixo bona part de les seves reflexions. I, per cert, si alguna cosa recordo són les seves petites lliçons, que per a mi van ser magistrals.

Xavier Gual és escriptor i professor de secundària

DIVERSIÓ. A l'Escola La Roureda treballen per convertir el pati en un gran espai per al joc.

L'escola no és un joc, p

L'activitat lúdica es consolida a les aules com a mètode educatiu

XAVIER TEDÓ

FOTO: ESCOLA LA ROUREDA

El joc és present a la vida des de molt aviat. Aproximadament des dels tres mesos, quan l'infant interactua amb les seves pròpies mans o amb el llenguatge i després amb objectes. I tot es converteix en un joc. L'escola bressol ho fomenta primer amb els jocs d'exploració i manipulació com la panera dels trossos o les safates d'experimentació.

ApliKids

A PARTIR DELS 3 ANYS

Nomon Design proposa un nou material lúdic educatiu d'APLI: dues caixes temàtiques que contenen plantilles per completar amb 968 gomets de diferents formes i colors. El regal perfecte perquè els nens facin volar la imaginació mentre aprenen jugant

Els jocs motrius agafen el relleu quan l'infant gateja o adquireix verticalitat i estan relacionats amb la descoberta del seu propi cos. Sandra Ruiz, directora de l'escola bressol El Rial de Sant Cebrià de Vallalta, afirma que "l'infant viu jugant, no deixa de jugar en cap moment" i afegeix que "amb el joc, pot interioritzar les seves vivències, expressar el seu món interior i fer aprenentatges". Tots aquests jocs, remarca la jove directora d'aquesta escola bressol del Maresme, "són el motor del seu desenvolupament psicomotor" i es treballen a l'aula, però sobretot a la sala de psicomotricitat. En aquest cicle, el joc no es pot dissociar de l'aprenentatge perquè "és el que li permet construir-se, relacionar-se i conèixer el seu entorn".

El joc simbòlic és el següent estadi i es comença a visualitzar a partir dels divuit mesos, quan l'infant representa escenes quotidianes com dormir o menjar. Francesc Martín, mestre de cinquè

i cap d'estudis de l'Escola Sant Jordi de Vilanova, explica que el joc simbòlic va evolucionant fins que "representen algú que no són, fan de pare o de metge, aprenen a situar-se en un altre lloc per viure diferents situacions". Martín, que ha fet cursos de formació sobre el joc a l'Escola d'Estiu de Rosa Sensat, sentència que "és la millor eina educativa perquè gairebé tot es pot aprendre amb el joc, amb l'avantatge que sempre els motiva". El mestre vilanoví exposa que "s'aprenen actituds, valors, comportaments" i no té cap dubte a l'hora de subratllar que "veient com juga un nen veus com és". El joc esdevé reparador: "Si el nano és introvertit i s'inhibeix en el joc, cal esperar-lo a participar-hi i alhora oferir-li altres jocs amb els quals se senti més còmode".

El joc reglat, que apareix al voltant dels cinc o sis anys perquè requereix una assimilació de normes, és l'últim que sorgeix. D'aquí provenen els jocs de taula però també els motrius com el futbol, un esport que ho envaeix

tot: "La majoria de nens juguen a futbol i les nenes també s'hi afegeixen, però a mesura que es fan grans, elles simplement passen pel pati". Martín atribueix la preponderància d'aquest esport a la influència social que té i al fet que "és un joc senzill fins i tot per als principiants i només cal una pilota".

Joc cooperatiu

Davant d'aquesta situació, l'Escola Sant Jordi ha establert, com molts altres centres de primària, torns de pati perquè la pista central no la monopolitzin els més grans. També per motivar-los a jugar a altres jocs. En aquest sentit, ofereixen un servei de préstec de jocs tradicionals (baldufes, bales o xapes) gestionat pels mateixos alumnes. "És un espai de pati que els serveix per provar coses noves i evitar que portin jocs de casa" explica Martín. Sense impedir mai que el joc sigui espontani, es busca que a banda de jugar a futbol, a perseguir-se o matar-se, les pràctiques més habituals al temps d'esbarjo, la canalla tingui

'Agua, agua por todas partes'
 A PARTIR DELS 6 MESOS
 Un llibre de la col·lecció 'Baby Einstein' en què les criatures es podran familiaritzar amb l'aigua, un element molt habitual a les seves vides. La podran descobrir a través d'un simpàtic pop i els seus amics. Ideal per jugar a la banyera

erò s'hi juga

interès a descobrir que es poden divertir fent altres coses. Martín aposta de manera clara per fomentar el joc cooperatiu davant el competitiu: "Cal incentivar aquells jocs en què guanyem tots si aconseguim l'objectiu". Un d'aquests jocs és la teranyina, que consisteix a posar una goma elàstica entre dos pals perquè la canalla passi entre els forats: "No poden tocar la goma ni repetir cap forat per on ja hi hagi passat algú i això els obliga a organitzar-se en funció de les seves habilitats perquè tot el grup assoleixi

aquesta fita". A l'aula també utilitzen el joc com a eina educativa amb tallers de matemàtiques o llengua: "Fem servir l'Scrabble o el Rummi per fer operacions, o el parxís ortogràfic o el dòmino de síl·labes per aprendre a escriure". El problema de fomentar l'aprenentatge amb el joc és que "cada cop hi ha menys mestres i recursos i fer un joc amb 25 nanos és complicat".

El pati, un espai de joc
 Sandra Gallardo, directora de l'Escola La Roureda de Sant Esteve Surovires, està impulsant

"Incentivem jocs en què si assolim l'objectiu tots hi guanyem", diu Francesc Martín, cap d'estudis

Com ha de ser el joc a l'escola?

- 1 Ha de conciliar el plaer amb l'aprenentatge.
- 2 Ha d'oferir diferents relacions i situacions per provocar una alfabetització i una riquesa motriu.
- 3 Ha de mantenir viva la curiositat del nen.
- 4 Ha d'incidir físicament en la imatge global del cos.
- 5 Ha d'apostar pel joc cooperatiu i no pel competitiu.

una reforma a fons del pati per convertir-lo en un gran espai de joc. Bàsicament perquè té molt clar que "el joc no és només un contingut, és el mitjà, és una eina educativa de primer ordre perquè els aspectes psicomotrius afavoreixen un desenvolupament integral de l'infant, especialment a infantil i primària". Sota aquesta premissa, han instal·lat dos rocòdroms i una xarxa en un racó del pati perquè els alumnes treballin l'habilitat, han dibuixat jocs tradicionals a terra com la xarranca o

el tres en ratlla i a l'hora de l'esbarjo sempre treuen unes capsas amb gomes, cordes llargues i curtes i raquetes amb l'objectiu que la canalla pugui jugar al que més li agrada. Ara, a més, han podat les moreres que tenen al pati perquè les fulles caiguin cap avall i així crear coves naturals on la mainada es pugui amagar. També aixecaran monticles de sorra compactada perquè puguin pujar i baixar o posaran troncs tallats perquè puguin passar-hi per

CONTINUA A LA PÀGINA SEGÜENT

LES NOSTRES JOGUINES NO SURTEN PER LA TELE!

A PARTIR DE 6 MESOS
 TRANSPORT GRATUIT
 CADA COP A 2,99€

A StoksDIDACTIC tenim les joguines que no veus normalment. Joguines diferents que diverteixen, eduquen i estimulen el desenvolupament mental dels més petits a partir d'activitats creatives i lúdiques. Visita'ns!

Què has après avui?

Stoks
 DIDACTIC
www.stoksdidactic.com

Lleure/
Escola

damunt. Gallardo justifica la remodelació: "El joc no es genera si no hi ha el context, cal posar tots els mecanismes a la seva disposició perquè ells en gaudeixin a la seva manera".

Aquesta variada oferta permet que el futbol no acapari tot el temps d'esbarjo. També que hagin optat per obrir la pista central als diferents cicles en lloc de prohibir jugar a pilota certs dies com fan algunes escoles: "Fem assemblees amb els alumnes per distribuir l'espai per grups i un dia juguem a futbol, un altre a bàsquet, voleibol, hoquei i fins i tot patinatge, a banda de jocs tradicionals. Poden jugar al que vulguin, però intentem que ho provin tot". A les classes també hi ha jocs: "L'aula no permet jocs motrius, però sí jocs de taula, i fem anglès jugant a cartes o als escacs". Gallardo és taxativa a l'hora d'afirmar que "amb el joc es mostren tal com són" i apunta que "a banda de millorar les habilitats motrius, fomenta el diàleg i el respecte".

Fetes a mà Els nens creen jocs

Recicla joc és un projecte que ha impulsat el mestre de primària Francesc Martín que consisteix en la construcció d'elements de joc a partir de l'ús i la modificació de material de rebuig. La proposta persegueix el tractament interdisciplinari de continguts curriculars i vol fomentar de manera transversal valors com el respecte pel medi ambient, la interculturalitat i l'educació per un consum responsable, a l'hora que desenvolupa la creativitat perquè permet als mateixos alumnes fer les seves pròpies joguines.

Exemples dels jocs fets pels alumnes en el projecte Recicla joc. ESC. ST. JORDI

La cua de Quiró

Gregorio Luri

Món, Mar i Cel

Als usuaris de Rodalies que fan la línia Barcelona-Blanes els és familiar la Fonda Marina de Montgat, però és probable que no es pugui dir el mateix de la fundació Món, Mar i Cel, que ocupava 9 hectàrees al seu costat i que era propietat d'un grup d'onze nens orfes. El dissenyador i ànima del projecte va ser Joaquim Cusí i Fortunet (1879-1968), director dels Laboratoris Cusí, del Masnou. Va comprar les terres i va habilitar els tres edificis que hi havia com a habitatge, escola i corrals.

El 3 de juliol del 1934 va arribar el primer nen. Es deia Miquel Romanyà, era de Roses i tenia 12 anys. Pocs dies després arribà Pere Armangà, de Pineda. A mesura que s'hi establien passaven a ser copropietaris de la finca. Tot el mobiliari de la casa va ser construït pels mateixos nens. Una jornada normal començava amb les feines als estables i continuava amb les de l'hort i la bòbila. De dilluns a dijous hi havia classe de francès d'onze a dotze. A la tarda, de tres a dos quarts de vuit, es feien la resta de classes. Els caps de setmana els nens rebien una petita quantitat de diners per si volien anar al cine o sortir a fer un tomb. A més, cadascun tenia la seva llibreta d'estalvis. Amb ells vivien un matrimoni de pagesos i una serventa que feien de *padrins*.

El projecte de Joaquim Cusí era que els nens que volguessin quedar-se a viure a Món, Mar i Cel poguessin fer-ho, amb la condició de passar a ser els padrins de nous nens acollits al centre. Però el seu somni no va sobreviure al trauma de la guerra.

Hi ha una escola a Figueres que porta el nom de Joaquim Cusí, un nom que cal recordar.

Gregorio Luri és doctor en filosofia i educador

La setena hora

Jaume Cela & Juli Palou

Brecht i el català

Brecht retratava en un conegut poema la posició de l'ésser humà que veia com al seu costat s'anava implantant la ignomínia més obscena, però com que no li tocava de ple no reaccionava. Una cosa semblant ens ha passat amb el català vist des del Principat. Hem estat testimonis de com el govern popular del País Valencià ha intentat reduir-ne el coneixement, convertir-lo en una llengua de segona, tancar emissores de televisió i anar-lo fent desaparèixer dels territoris on es parla des de fa segles. També hem vist com el mateix partit al govern de les Balears rebaixava la influència de la llengua catalana. En els dos territoris s'ha arribat a defensar bajanades tan descarades com que estem davant de llengües diferents. Cap acadèmia de la llengua ha sostingut aquesta afirmació, però quan la ignorància té poder és converteix en una arma terrible. Tan descarat ha estat el paper del PP a les Balears que gent de cultura que militava en aquest partit ha decidit abandonar-lo i ha arribat a sol·licitar formar part de l'Institut Ramon Llull.

Des del Principat ens en doliem, d'aquestes polítiques, però pensàvem que n'estàvem salvats. Ara veiem el nostre error. No comptàvem poder tenir un ministre d'educació de l'Estat que ha fet de la destrucció de la llengua catalana un dels sentits de la seva vida. Com es pot ser ministre d'Educació i menystenir una llengua que hauria de protegir? Doncs a l'Espanya del senyor Rajoy i de la senyora Sánchez-Camacho tot és possible. El poema de Brecht acaba constatant que quan al narrador li va arribar el torn ja era massa tard per reaccionar. Nosaltres, els que estimem les llengües, les nostres i totes les altres, si bé fins ara hem estat massa il·lusos i poc solidaris, ara hem de reaccionar. No podem fer altra cosa, perquè les escoles som institucions de cultura i protegir les llengües i fomentar-ne el coneixement i l'ús és una responsabilitat que mai no podrem defugir.

Jaume Cela és mestre i escriptor
i Juli Palou és doctor
en filosofia i educador

Per saber,

per regalar...

infantils
LAROUSSE

Per saber què regalar
www.larousse.es

LAROUSSE

Segueix-nos a facebook!
www.facebook.com/larousse.es

En família és més divertit

El Nadal és una època excel·lent per jugar en família i així **millorar relacions** i **enfortir sentiments**

PALOMA ARENÓS

FOTO: DAVID BORRAT I GETTY IMAGES

Aviat arribaran les vacances de Nadal, uns dies idonis per trobar una estona per jugar amb els fills, néts o germans, gaudir de la seva companyia i, alhora, millorar les relacions i enfortir els sentiments mitjançant el joc. Tot i que cada família és un món i cadascú té uns horaris amb unes necessitats i obligacions diferents, cal ser conscient que infants i joves tenen moltes hores lliures per Nadal i que s'han de trobar estones per compartir. I el joc és una bona excusa.

Prescindint de la persistent campanya nadal·lenca i de Reis d'anuncis de joguines (televisió i catàlegs) que ja ha començat i deixant de banda marques i productes concrets, tots els experts consultats defensen les bondats del joc. "Jugar és comunicar-se i els beneficis del joc són els

mateixos que els de la comunicació. Es pot posar al mateix nivell que la família que llegeix i comparteix les lectures, que surten a la muntanya habitualment o que tenen una afició que els obliga a fer accions junts", detalla Oriol Ripoll, expert en el món del joc. Per aquest motiu, Ripoll afirma que "jugar afavoreix unes relacions personals sòlides i teixeix complicitats, i com a conseqüència permet que en moments difícils aquests vincles estiguin per sobre de les diferències". I avui aquestes complicitats són més necessàries que mai, per la dificultat amb què es troben molts pares per conciliar vida laboral i familiar. Encara que es disposi de poca estona, l'important és que aprofitem aquest temps per gaudir al màxim de la relació amb els fills, i el joc pot ser el pont que faciliti començar a teixir les complicitats.

El món del joc és ple de tresors, que enriqueixen les relacions. D'una banda, "crea un clima de diversió i rela-

xació: les famílies que juguen, o que viuen les situacions en clau de joc, xerren, riuen, són capaços de trobar activitats per fer plegats". I de l'altra, segons apunta Ripoll, "afavoreix l'aprenentatge en qualsevol àrea". "Un infant jugador ha de llegir textos, comprendre'ls, elaborar hipòtesis i transformar-les en estratègia de joc, saber guanyar i perdre i expressar els sentiments que els provoca aquesta victòria o derrota", diu.

Avis, companys de joc

Aquestes relacions són cada cop més intergeneracionals. La prolongació dels horaris professionals, la falta de germans amb qui jugar -hi ha molts més fills únics que fa tres dècades- i una esperança de vida més gran són alguns dels factors que converteixen els avis en els nous companys de joc. Els membres de l'Observatori del Joc Infantil, promogut per l'Associació Espanyola de Fabricants de Joguines (AEFJ), recorden que el 80% dels avis espanyols juguen amb els seus néts. "Tenen temps, saviesa, experiència i paciència, i això els converteix en magnífics companys de joc. Els nens d'avui en dia troben en els seus avis els aliats perfectes per jugar i comunicar-se i amb ells aprenen a relacionar-se, a respectar torns, regles i a pensar", segons conclou l'estudi *El joc i la joguina a la societat actual*, fet per Juegorama de Famosa.

La consultora pedagògica Imma Marín, membre de l'Observatori del Joc infantil, recomana

COMPARTIR. Jugar en família fa sentir especials les criatures i enforteix lligams amb els adults.

"Jugar afavoreix tenir relacions personals sòlides i complicitats", diu Oriol Ripoll, expert en el joc

El 80% dels avis juguen amb els néts. I són bons companys de joc perquè són savis i pacients

que els jocs i joguines siguin adients a l'edat de l'infant i afirma que "el més important és compartir-los i gaudir-ne amb ells". En aquest sentit, indica que als nens petits els encanta jugar amb els jocs que els proposen i ensenyen tant els avis com els pares perquè confien en ells i en el seu criteri. Per a qui vulgui caminar sobre segur, val molt la pena consultar www.ludomecum.com, una pàgina web on es pot adaptar la recerca i es troba informació sobre les qualitats pedagògiques de cada producte.

A què juguem?

Quan se li demana a Oriol Ripoll quins jocs poden fer avis i néts, suggereix que "d'entrada tots, i són els avis els que han d'escollir". "Però posats a triar -continua Ripoll-, els aconsellaria que fessin jocs de sempre, dels que es fan amb elements que tens habitualment per casa (paper, llapis i tisores, cartes o tauler). D'aquesta manera els estaran transmetent el patrimoni cultural, i els infants, de grans, recordaran que a aquell joc hi jugaven amb els seus avis. En el meu cas són les dames". La consul-

Beneficis

del joc en família

Llibertat

El joc relaxa, fa que ens sentim lliures, autèntics i espontanis.

Unió

Afavoreix la trobada, la unió familiar, la comunicació, la confiança i l'afecte entre els membres de la família.

Relació

Ajuda a construir una relació familiar sòlida i duradora.

Autoestima

Desenvolupem l'autoestima dels nostres fills, ja que sentiran que, com a pares, dediquem temps a divertir-nos plegats. I això els fa sentir importants.

Temps

S'ha de trobar una estona al dia per compartir el joc amb els fills.

Aprendre

Ens permet desenvolupar estratègies positives i ensenyar que el que importa és participar i no guanyar. Cal aprendre a perdre.

Rebe

A PARTIR DELS 2 ANYS

Si el que voleu són joguines exclusives, Núar proposa nines i ninos personalitzats, fets a mà i amb tots els detalls. Com la nina Rebe, feta de cotó i altres teixits. Podeu contactar amb Núar a: mcbertal@gmail.com

EXPERIÈNCIA. De vegades els avis són els millors companys de joc de les criatures.

tora pedagògica Imma Marín subratlla que “el joc és font d’alegria, vitalitat, optimisme i humor”. Els nens per ells mateixos són una font de vida per als avis, sobretot si tenir els néts no es converteix en obligació. Per Marín, “el joc que es juga amb altres crea complicitats i vincles afectius importantíssims. Néts i avis jugant és una imatge enriquidora per a tots dos”.

Els pares, segons Ripoll, han de tenir “el paper d’anar a remolc del que interessa als nens, provar amb ells els nous jocs i presentar-los els que no coneixen, però que haurien d’incorporar al seu repertori”. Per tot

“El joc és font d’alegria, vitalitat, optimisme i humor”, recorda la consultora Imma Marín

això, l’expert proposa que els pares coneguin “les últimes novetats, que les provin plegats, que escoltin què agrada als fills i s’assegurin que estan provant tota mena de jocs”.

I és que el joc no només és beneficiós per a les criatures. També ho és per als adults. Cal no oblidar que jugar és per a la persona una bona manera de no oblidar la seva identitat. Per als adults tornar a jugar permet recuperar funcions que la seriositat i les responsabilitats de l’edat els han pres. Cal reprendre el concepte de joc com un acte plaent, gratuït i aplicable a totes les edats. Jugar no és només cosa de nens. —

Per a més informació

El plaer de jugar
Imma Marín i Sílvia Penon (Ed. Ceac). Per aprendre i disfrutar jugant amb fills d’entre 0 i 14 anys.

52 fines de semana con los nietos
Àngels Ponce (Ed. Ceac). Més de 100 propostes perquè els avis juguin amb els néts.

Juegos multiculturales. 225 juegos tradicionales para un mundo global
Jaume Bantulà i Josep Maria Moral (Ed. Paidotribo). Àmplia oferta de jocs d’arreu del món.

www.jocs.org i www.oriolripoll.net
Blog i web d’Oriol Ripoll amb informació sobre jocs.

Contes i ninots reciclats
A PARTIR DELS 3 ANYS

Des de Roda de Ter, Vabau ens proposa els contes del peix, el conill i la girafa, que vénen acompanyats dels ninots que els protagonitzen i que expliquen històries ecosostenibles

Aventures, fantasia, policiaca...
Dracs, zombis, bruixes i fades, lleons, pirates, gegants... i tot el que pugueu imaginar.

Edicions del Pirata

A què podem jugar aquesta tarda?

Propostes per jugar plegats, a taula i per tota la casa

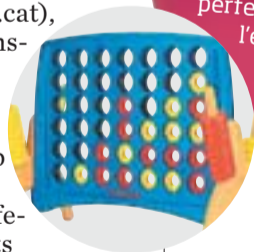
P.A. Quan ens plantegem a què podem jugar durant una tarda de festa en família, l'expert en jocs Oriol Ripoll, més que un joc o una joguina concreta, proposa que per a aquest Nadal cal "l'actitud de jugar plegats, en família". "Per què no dediquem els dies que són a casa per preparar un gran joc, una gimcana, per exemple, que pugui fer tota la família durant qualsevol de les trobades familiars? Propono fer un joc amb preguntes i respostes amb anècdotes familiars, o un joc de paraules que es pugui resoldre amb grups formats per membres de diferents edats", recomana. I per als adults, Ripoll suggereix que "pensin un gran joc perquè els petits hagin de moure's per casa buscant un tresor amagat i resolent enigmes o proves junts". Perquè el Nadal ja és molt a la vora. Qui s'hi anima?

Construir plegats

I si volem optar per un joc que faci seure la família al voltant d'una taula, una novetat per a aquestes festes nadalenques és *El nan casteller* (www.elnan.cat), un joc de construcció que reproduïx els castells humans amb peces de fusta i que ofereix diferents nivells de dificultat. Destaca per l'estabilitat i els angles rectes de les seves peces, dues característiques que permeten als més petits endinsar-se en les tècniques d'apilarlos i encaixar-los per obtenir estructures i escenaris diversos i fomentar així la seva imaginació.

A la vegada, ofereix un repte diferent i especial per als més grans, ja que proposa l'estimulant objectiu de construir castells de diferents alçades i complexitats basats en models reals que es cons-

trueixen en l'actualitat. La construcció de castells humans és complexa i moltes vegades difícil d'entendre per als que no hi estan avesats. Aquest innovador joc trasllada aquesta complexitat al món de la joguina i ofereix la possibilitat de recrear models reals de castells, i alhora ens ajuda a entendre, aprendre i estimar una mica més aquesta llarga tradició. El joc té un valor afegit, ja que està produït íntegrament a Catalunya en un centre especial de treball de gent amb discapacitat mental, i a més té un projecte ambiental molt interessant al darrere per a la recuperació dels boscos catalans. —

Separats amb nens, uniu-vos!

David Cirici

El 2011,
284

Sóc un paio estrany. Sóc un representant d'una minoria escarransida i poc coneguda. Per sort, la minoria a la qual pertanyo no està gaire estigmatitzada, i sobre el paper està emparada per la llei. En tot Catalunya els membres de la meua minoria som bastants menys que els ciutadans d'origen xinès, molts menys que els que parlen urdú i moltíssims menys que els fidels de l'Església evangèlica. Sóc un pare separat amb la custòdia compartida de dos fills menors d'edat, i encara que sembli mentida aquesta situació és encara minoritària al nostre país. No he sabut trobar, a la xarxa, cap estadística sobre el nombre de pares i mares amb la custòdia compartida de menors, però segons dades de l'Idescat, el 2011 les llars amb un sol progenitor amb fills menors d'edat eren al voltant de 90.000 –de les quals només un 7% eren pares–, però no s'hi reflecteix la situació de custòdia compartida.

Minoria creixent

Encara que inflen una mica les xifres, perquè molts separats amb la custòdia compartida empadronen els seus fills amb un únic progenitor, i més encara quan només tenen un fill, no crec que arribem als 5.000 pares i 5.000 mares que visquem, sense parella, amb fills menors d'edat en règim de custòdia compartida. Però la nostra minoria és de les que creixen. L'any passat, a Catalunya, d'un total de 680 separacions de matrimonis amb fills menors, la custòdia compartida es va atorgar en 142 casos (284 pares i mares). En 28 casos es va atorgar només al pare, i en 510 a la mare. Fa només cinc anys, el percentatge de custodies compartides era la meitat. És evident que s'opta més per aquesta solució en la mesura que anem abandonant la vella idea –que ja va qüestionar Freud– segons la qual les dones tenen un anomenat instint maternal i l'arrelada creença que els nens necessiten molt més la mare que no pas el pare.

Esclar que pel camí d'aquest procés cap a la igualtat trobarem ministres de Cultura que diuen coses com que la transmissió de l'educació en valors a la família està en crisi per la incorporació massiva de les dones al món del treball. Si el ministre vol les dones a casa, de cases sense dona, ni que sigui per uns dies, no crec que en vulgui saber res. Però ben mirat, també en aquest tema les idees rànies potser ens van a favor!

David Cirici
és escriptor

